

Source :

ไทยโพสต์

Date : 1 ส.ค. 2561

Page :

7

No :

61000456

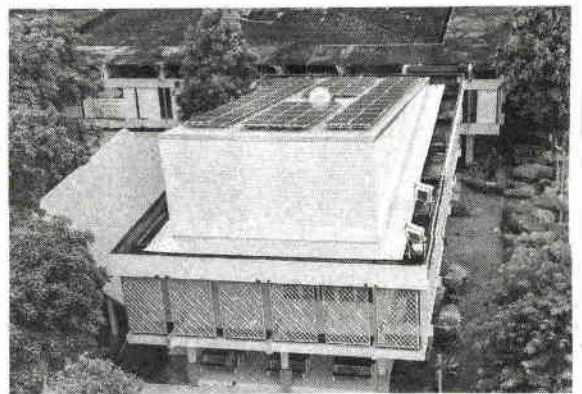

พลังงานหมุนเวียน ทางเลือกสะอาดต้นคุณแพง

๓ อดยอมรับว่าในปัจจุบันเรื่องของพลังงานเป็นหัวข้อหลักที่คนนิยมให้ความสนใจมากขึ้น เนื่องจากส่วนหนึ่งอาจจะมาจากคำว่าเทคโนโลยีที่ทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และอีกอย่างคงมาจากคำที่บอกว่า “เดี๋ยวนี้ใครก็ผลิตไฟฟ้าใช้เองได้” ซึ่งมันแตกต่างจากอดีตจริงๆ ในยุคที่คนไทยต้องอาศัยการผลิตจากโรงไฟฟ้าหลักของประเทศ ผ่านการกำกับ ควบคุม และดูแลของหน่วยงานรัฐบาล ไม่ว่าเราจะใช้ไฟฟ้ามากน้อยแค่ไหน ก็ต้องต่อสายไฟจากระบบหลักเข้ามา โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นผู้ผลิต และการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) เป็นผู้ให้บริการแจกจ่ายไฟ และเก็บค่าบริการ ซึ่งคำว่าผลิตไฟฟ้าใช้เองในยุคนี้คงไกลตัว แต่ก็อาจจะเกิดขึ้นบ้างกับบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ ที่เข้ามาทำธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายไฟฟ้าจ่ายเข้าระบบของ กฟผ. แต่ในส่วนของคนธรรมดา ผู้อยู่อาศัยทั่วไปแทบไม่มี

จนโลกได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น คนทั่วไปเริ่มหาช่องทางในการเป็นเจ้าของบางสิ่งบางอย่าง นวัตกรรมใหม่ๆ ถูกนำเข้ามาในประเทศ รวมถึงอุปกรณ์ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานที่มีอยู่รอบตัวเรา อย่างเช่น แผงผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ หรือที่รู้จักกันในชื่อ แผงโซลาร์เซลล์

ซึ่งเมื่อก่อนอาจจะดูเป็นเรื่องไกลตัว แต่ในปัจจุบันยุคสมัยนี้กลับมีหลายบ้านเรือนที่อยู่อาศัยติดตั้งแผงดังกล่าวเพื่อผลิตไฟฟ้าใช้ในช่วงกลางวันแล้วอย่างแพร่หลาย รวมถึงบริษัทเอกชนหลาย

ที่ผันตัวเองเข้ามาทำธุรกิจด้านการผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นด้วย คงปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนสำคัญมาจากการดำเนินงานดังกล่าวกำลังเป็นที่นิยมของประเทศอื่นๆ ทั่วโลก และประเทศไทยเองก็เปิดกว้างให้คนเข้ามาดำเนินการอย่างแพร่หลาย

และในปัจจุบันมีโครงการต่างๆ ที่สนับสนุนการผลิตไฟฟ้าใช้เอง รวมถึงผลิตไฟฟ้าเพื่อขายไปเข้าระบบให้กับรัฐบาล เพื่อไปจัดสรรในพื้นที่ที่ต้องการไฟเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และด้านการแข่งขันทางการตลาด ก็มีหลายบริษัท มองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ควรดำเนินการ เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดใหม่ๆ ด้วย เพื่อให้สะท้อนถึงความเอาใจใส่ต่อโลก ใช้พลังงานหมุนเวียนในการผลิตไฟฟ้า และไม่สร้างมลพิษให้กับสังคม เสมือนว่าการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียนนั้นสะท้อนตัวตนของการรักโลก เป็นพลังงานที่จะทำให้โลกสวยงาม...

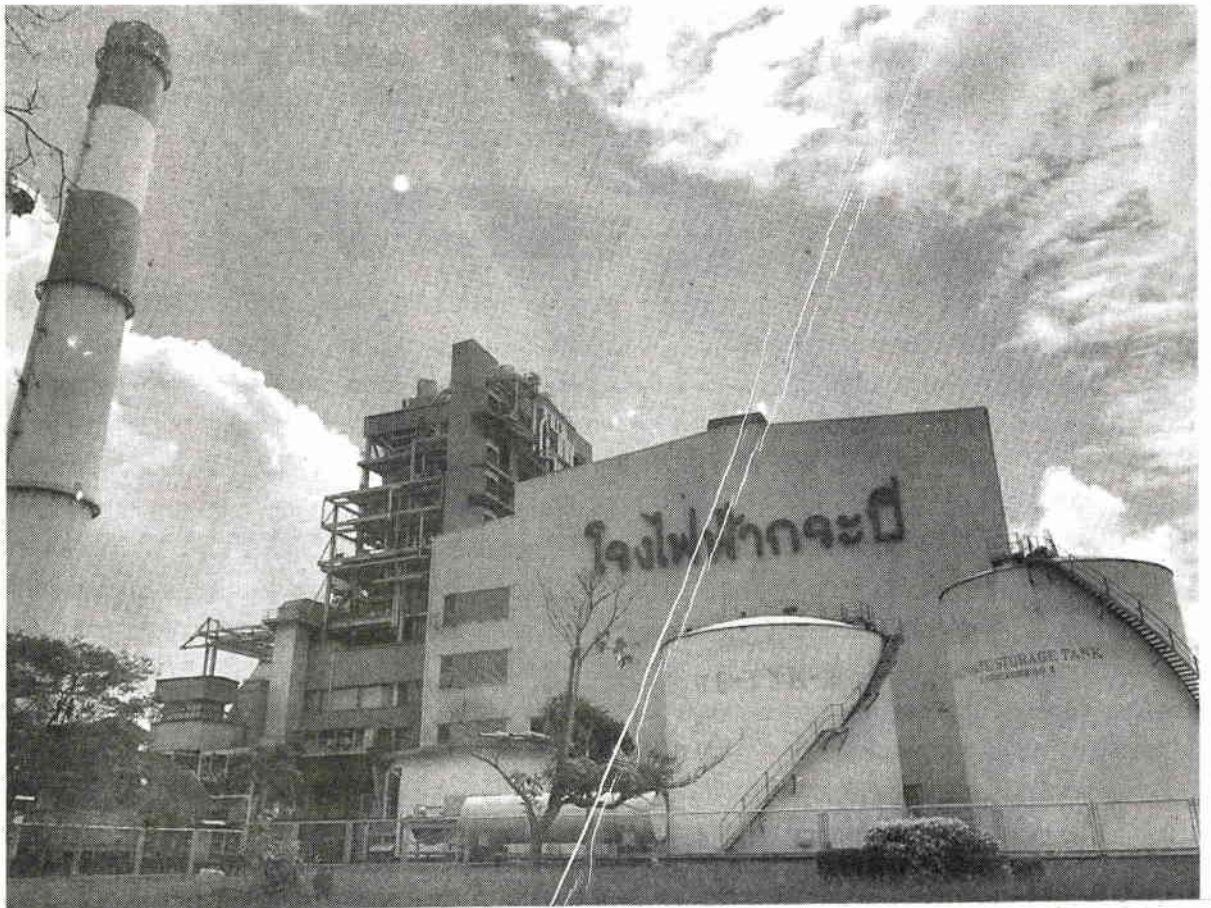
ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยจึงมีโครงการของรัฐมากมายที่เปิดให้กับเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจเองเข้ามาทำเงินกับการผลิตไฟฟ้าเพื่อขายให้กับระบบเกือบทุกพลังงานหมุนเวียนที่มีอยู่ อาทิ แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล เป็นต้น ทั้งนี้จากข้อมูลของทั้ง 3 การไฟฟ้าเมื่อช่วงเดือนธันวาคม 2560 มีโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนของเอกชน ทั้งขนาดเล็ก (เอสพีพี) และเล็กมาก (วีเอสพีพี) ที่มีสัญญาซื้อขายไฟ และจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ (ซีโอดี) แล้วรวมกว่า 946 โครงการ กำลังการผลิตติดตั้ง 6,957 เมกะวัตต์ และปริมาณการขายตามสัญญา 5,329.689 เมกะวัตต์

แบ่งตามเชื้อเพลิง ได้แก่ โรงไฟฟ้าขยะ 31 โครงการ กำลังการผลิตติดตั้ง 188.422 เมกะวัตต์ ปริมาณการขายตามสัญญา 172.460 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าชีวมวล 195 โครงการ กำลังการผลิตติดตั้ง 2,972.370 เมกะวัตต์ ปริมาณการขายตามสัญญา 1,680.173 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าก๊าซชีวภาพ 165 โครงการ กำลังการผลิตติดตั้ง 367.245 เมกะวัตต์ ปริมาณการขายตามสัญญา 306.246 เมกะวัตต์

โรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ 9 โครงการ กำลังการผลิตติดตั้ง 30.082 เมกะวัตต์ ปริมาณการขายตามสัญญา 19.212 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าพลังงานลม 18 โครงการ กำลังการผลิตติดตั้ง 615.170 เมกะวัตต์ ปริมาณการขายตามสัญญา 585.650 เมกะวัตต์ และโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ 530 โครงการ กำลังการผลิตติดตั้ง 2,783.710 เมกะวัตต์ ปริมาณการขายตามสัญญา 2,565.948 เมกะวัตต์

เห็นได้ว่าหลังจากที่รัฐบาลเริ่มสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ไม่กี่ปี ก็มีเอกชนมากมายหลายตาเข้ามาลงเล่นในธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้ตัวเลขกำลังการผลิตพุ่งสูงขึ้นทวีคูณ และมีแนวโน้มจะสูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะหลายคนมองว่าเป็นโอกาสทองในการเข้ามาดำเนินธุรกิจ และต้องการที่จะมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นอีก

แต่สิ่งที่ตามมาจากการเพิ่มขึ้นของการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน คือเรื่องที่ต้องทำให้มีการปรับเปลี่ยนแผน

“ผลกระทบของพลังงานหมุนเวียนในค่าไฟนั้น เกิดขึ้นมาแล้ว ซึ่งหากรัฐบาลจะมีการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนในอนาคต ก็ต้องคำนึงถึงด้านนี้ด้วย แต่หากพลังงานหมุนเวียนบางชนิดที่อยู่ในจุดสามารถแข่งขันได้ และไม่กระทบมากต่อประชาชน ก็ควรจะมีการส่งเสริมให้เดินหน้าต่อ แต่ขณะนี้ที่เห็นได้ชัดว่ารัฐที่จะสนับสนุนพลังงานหมุนเวียนก็ต้องอุดหนุนผู้ประกอบการ เพื่อสร้างแรงจูงใจ”

พัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศ หรือแผนพีดีพี 2015 ใหม่ด้วย เนื่องจากตามแผนเดิมนั้นมีการกำหนดผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในประเทศ 12,105 เมกะวัตต์ แต่เมื่อผ่านมาก็ไม่มี ไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนก็เข้าระบบไปแล้วกว่าครึ่งของยอด จนทำให้หลายฝ่ายนั้นมองว่าหากถึงปลาย

แผนในปี 2579 ความต้องการขายไฟของพลังงานหมุนเวียนนั้นคงเกินจากเป้าหมายไปอีกมากแน่นอน รวมถึงที่ นายบุญรอด สัจจกุลนุกิจ อาจารย์ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กล่าวว่า การพัฒนาของพลังงานหมุนเวียนโดยเฉพาะโซลาร์เซลล์ หากต่อไปมีการผลิตเองใช้เองมากยิ่งขึ้น ความต้องการของไฟฟ้าจากระบบจะเปลี่ยนไป จากกลางวันเป็นกลางคืนแทน จากเดิมที่ช่วงกลางวันจะมีความต้องการใช้ไฟสูงก็จะกลับไปเป็นความต้องการใช้ไฟฟ้าช่วงกลางคืนสูงขึ้น

ส่งผลให้ กฟผ.อาจต้องเตรียมระบบสำรองไฟฟ้า เช่น การมีแบตเตอรี่สำรอง โรงไฟฟ้าพลังน้ำแบบสูบกลับ การสร้างระบบส่งไฟฟ้ารองรับในพื้นที่ต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาระบบสมาร์ตกริดมา

บุญรอด สัจจกุลนุกิจ

ช่วยการบริหารจัดการระบบไฟฟ้า เป็นต้น เพื่อให้ระบบไฟฟ้ายังมีความมั่นคง และมีค่าไฟฟ้าเหมาะสมเป็นธรรมต่อผู้ใช้ไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรม ธุรกิจ และประชาชนทั่วไป ขณะเดียวกัน การเข้าระบบของพลังงานหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น ก็จะไปกระทบกับ "ค่าไฟฟ้า" ด้วย

นายวิระพล จิระประดิษฐกุล กรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) กล่าวว่า กกพ.อยู่ระหว่างจัดทำโครงสร้างค่าไฟฟ้าใหม่เพื่อบังคับใช้ช่วง 3 ปีข้างหน้า (2561-2564) โดยมีการจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อศึกษาแล้ว คาดว่าจะสามารถประกาศได้อย่างเป็นทางการช่วงกลางปี 2561 เพื่อบังคับใช้กับค่าไฟฟ้าผันแปรอัตโนมัติงวดสุดท้ายของปี

โดยต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่มีผลต่อรูปแบบการผลิตไฟฟ้า ที่อนาคตจะเน้นการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนมากขึ้น จากเทรนด์ของโลกและต้นทุนที่ถูกลง ประชาชนสามารถผลิตไฟฟ้าเองได้ และเชื่อว่าในอนาคตการผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ ที่มีสัญญาเดินเครื่อง 20 ปีจะลดลงและอาจหมดไป ขณะเดียวกันก็จะมีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนมากขึ้น

นายทวารัฐ สุตะบุตร ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) กล่าวว่า แนวโน้มพลังงานหมุนเวียนในปีหน้า เชื่อว่าจะเป็นอีกปีที่มีการแข่งขันสูง มั่นใจว่าผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งในตัว ซึ่งต่อไปอาจจะมีการทยอยออกเหนือจากผลิตและใช้ในประเทศมากขึ้น ซึ่งจะเห็นการไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เอาความรู้ที่เกิดขึ้นในประเทศกระจายไปในต่างประเทศ

"ผลกระทบของพลังงานหมุนเวียนในค่าไฟนั้น เกิดขึ้นมาแล้ว ซึ่งหากรัฐบาลจะมีการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนในอนาคต ก็ต้องคำนึงถึงด้านนี้ด้วย แต่หากพลังงานหมุนเวียนบางชนิดที่อยู่ในจุดสามารถแข่งขันได้ และไม่กระทบมากต่อประชาชน ก็ควรจะมีการส่งเสริมให้เดินหน้าต่อ แต่ขณะนี้ที่เห็นได้ชัดว่ารัฐที่จะสนับสนุนพลังงานหมุนเวียนก็ต้องอุดหนุนผู้ประกอบการเพื่อสร้างแรงจูงใจ"

หากเปรียบเทียบพลังงานหมุนเวียนกับพลังงานฟอสซิล พลังงานหมุนเวียนย่อมแพงกว่า เพราะเกิดขึ้นทีหลัง ต้องซื้อเครื่องจักรใหม่ เทคโนโลยีใหม่ ต้นทุนต่อหน่วยจึงแพงกว่าแน่นอน แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีโอกาสที่ไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนจะถูกลงได้ ซึ่งก็ต้องอาศัยเทคโนโลยีพัฒนาอุปกรณ์ต่างๆ ให้ถูกลง รวมถึงการ

พัฒนาแบตเตอรี่กักเก็บพลังงาน (เอนเนอร์ยี สตอเรจ) ให้ถูกตามมาด้วย รัฐก็จะได้ลดภาระในส่วนที่ต้องไปอุดหนุนพลังงานหมุนเวียนอยู่ ทั้งเงินที่อุดหนุนในราคาสูง และการสร้างโรงไฟฟ้าอื่นๆ เพื่อสำรองให้กับระบบ หากเมื่อพลังงานหมุนเวียนแทนไม่สามารถเดินและจ่ายไฟได้

แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าพลังงานหมุนเวียนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นพลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ช่วยลดปัญหามลพิษ และเป็นแหล่งพลังงานตามธรรมชาติ และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ทั้งยังแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพลังงาน

ซึ่งหากในอนาคตถ้าการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนนั้นมีความเสถียร และราคาเทียบเท่ากับพลังงานหลัก เชื่อว่าหลายคนก็คงเลือกจะใช้มัน ขณะที่ในปัจจุบันที่คนอาจจะมองว่าทำให้ค่าไฟฟ้าแพงขึ้น แต่มันก็เป็นก้าวแรกที่จะต่อยอดไปในอนาคตที่จะมีเทคโนโลยีมาจัดการกับปัญหาต่างๆ ซึ่งต้องมองว่าหากไม่มีการเริ่มต้นก็จะไม่มีการพัฒนา.

ค่าไฟฟ้ามาจากไหน?

ตัวเลขการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในแต่ละปี มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าทุกคนเห็นประโยชน์และความสำคัญของไฟฟ้า และทุกวันนี้คงปฏิเสธไม่ได้ว่าไฟฟ้าได้กลายเป็นปัจจัยที่ 5 ในชีวิตประจำวันของเรา ที่ช่วยให้ชีวิตของเรามีความสะดวกสบายมากขึ้น

นายทวารัฐ สุตะบุตร ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) และโฆษกกระทรวงพลังงาน เปิดเผยว่า ค่าไฟฟ้าที่จ่ายกันทุกเดือนประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ได้แก่ 1.ค่าพลังงานไฟฟ้า (ค่าไฟฐาน) ที่คิดจากค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง รวมถึงค่าเชื้อเพลิงและการรับซื้อไฟฟ้าตามนโยบายต่างๆ รวมถึงค่าระบบส่งไฟฟ้าและค่าระบบจำหน่ายไฟฟ้า โดยค่าไฟฐานจะมีการพิจารณาโครงสร้างทุกๆ 3-5 ปี แต่ระหว่าง 3-5 ปีนี้ ต้นทุนการผลิตไฟฟ้าอาจจะเปลี่ยนไปจากที่คาดการณ์ไว้

2.ค่าไฟฟ้าผันแปรอัตโนมัติ (เอฟที) ซึ่งจะพิจารณาทุกๆ 4 เดือน โดยนำต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปมาบวก ลบกับค่าไฟฐาน เพื่อปรับปรุงค่าไฟฟ้าให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนจริง 3.ค่าบริการที่คิดจาก กฟผ. และ กฟน. ที่เป็นผู้บริหารในพื้นที่นั้นๆ และ 4.ภาษีมูลค่าเพิ่ม ก็จะได้ออกมาเป็นค่าไฟฟ้าในบิลที่จ่ายกันอยู่ทุกเดือน โดยมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เป็นหน่วยงานในการกำกับสูตรค่าไฟแต่ละเดือน ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยคณะกรรมการ

กรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.)

แม้ว่าประเทศไทยจะสามารถใช้เชื้อเพลิงหลากหลายชนิดในการผลิตไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็นถ่านหิน น้ำ แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล แต่ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่ใช้มากที่สุด และใช้มากกว่า 60% ของการผลิตไฟฟ้าทั้งหมด การผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงแต่ละชนิด จะมีต้นทุนที่แตกต่างกันไป และเปลี่ยนแปลงไปตามราคากลางโลก แน่นอนว่า ยิ่งเชื้อเพลิงชนิดใดมีความผันผวนสูง จะยิ่งทำให้ค่าไฟฟ้าปรับขึ้นลงมากตามไปด้วย

ทวารัฐ สุตะบุตร

สำหรับราคาค่าไฟฟ้าของไทยในครึ่งปีแรกของปี 2560 อยู่ที่ 3.44 บาทต่อหน่วย ปรับลดลงจากปลายปี 2559 ที่ 4 สตางค์ต่อหน่วย เนื่องจากการปรับลดราคาของก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงหลักที่ใช้มากที่สุด ถึงแม้ว่าวันนี้ราคาก๊าซธรรมชาติอาจจะปรับราคาลดลง แต่การคาดการณ์ราคาและเลือกใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดให้สมดุลก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากพึ่งพาเชื้อเพลิงชนิดใดชนิดหนึ่งมากเกินไป เวลาที่เชื้อเพลิงชนิดนั้นๆ มีราคาเพิ่มสูงขึ้น ก็จะทำให้ประเทศของเราต้องแบกรับภาระค่าไฟที่สูงขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้นโดยทฤษฎีแล้ว การกระจายความเสี่ยงด้วยการเลือกใช้เชื้อเพลิงหลากหลายชนิด จะช่วยให้ประเทศไทยมีค่าไฟฟ้าที่เหมาะสม เสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้า เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และลดภาระของผู้ใช้ไฟฟ้า.